

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzori hirtetésnél olcsóbb. Nyiltér sorra 25 kr. Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr. A hirdetések Bittermann Nándor nyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Aratás után.



azdalkodó emberre nézve nem lehet ez időszerint fontosabb kérdés, mint a gabona-piacárhullámzásai.

Részint az adófizetés belépő határnapja, augusztus 15-ike; részint egyéb ilyenkor lejárni szokott tartozások: arra sarkalják a gazdát, hogy termésén, vagy annak egy részén, tulajdon. Másrészt

ről azonban meg kell gondolnia a jó gazdának, hogy a gabonában az utóbbi években rendkívüli árhullámzás mutatkozott; ugyanis a buza 8-14 forint között ingadozott, az árpa pedig egyszer felét éri a búzának, másszor meg — mint jelenleg — egy áron kel a búzával.

Mindenki tudja, hogy mai napság egy országban jó, vagy rossz termése a világgia gabonáratok igen kevésbé képes megváltoztatni. Most, midőn többé a közlekedési eszközök tökéletessége folytán, távolság nincsen, a szűkös világrész rövid úton, s kényelmesen elárasztatik gabonával. Csak általános szűk termés szöktethetné föl a gabna árakat; ilyen szűk esztendő pedig, az egész földkerekséget egyben áttekintve, hála Istennek, vajmi ritka.

Igy tehát mostanság csupán a kereslet és kínálat közötti arány az, ami a gabna árak képződésére döntő befolyást gyakorol. Ugyan nincs módjában senkinek pontosan kiszámítani azon ezerféle apró eshetőséget, mely az árakat krajcáronként lejjebb-föllebb billegtetni; azonban az előbbi évek tapasztalataiból okulni, s józan következtetéseket vonni, mégis hálás feladatul ajánlkozik.

Az utóbbi négy évnek összegyűjtött adataiból azt kell kiolvasnunk, hogy a magyar gabonának normális viszonyok között legjobb ára van mindjárt aratás után, augusztus középső felében.

Ezen tünemény nagyon kézzelfogható okokban leli magyarázatát. Először: Magyarország, a világnak számottevő gabnatermelő államai közül legkorábban készen van az aratással és így, leszámítva a mult évi gabonából beszerzett tartalék-készleteket, mi magyarok vagyunk az elsők, akiket a kereskedő és fogyasztó több mint egy hónapon át, jóformán kénytelen fölkeresni. Az utóbbi négy-öt év alatt szabályszerűen ismétlődött az az eset, hogy midőn a bel- és külföldi kereskedelem első bevásárlásait tette, akkor érte el a magyar gabona a legmagasabb árakat.

A második ok a gabonának aratás utáni várható áremelkedésére azon körülmény, hogy szokás szerint igen sok kötésnek határ-ideje éppen ilyenkor jár le.

Hogy ezen tapasztalatok az idén még eddig nem mentek teljességbe, annak okát alighanem abban kell keresnünk, hogy az idén sokfelé általában elkésett aratási munkálatok miatt, még eddig nem volt a kereskedő-világ azon helyzetben, hogy magát az ideai termésnek általános eredményei iránt tájékozassa s így az árakat megszállárdítsa. Annyi bizonyos, hogy a magyar gazdára nagy csapás lenne, ha a jelenlegi kedvezőtlen árak sokáig állandók maradnának. Mert középszerű termés, hitvány kelendőség: kétszeres szomorú jogot ad a gazdának a panasza.

Kereskedelmi-jövedelmódásokba senki sem ereszkedhetik; mert éppen az árhullámzásra beható ezerféle apró-cseprő okok, előreláthatatlan események, például világháború, kolera, elemi csapások, stb. ki nem számíthatók, előre nem is sejtethetők. Azonban a semmi által nem fenyegetett világévként, s általában normálisnak mondható nemzetközi viszonyokat tekintve, van remény s kiltás arra, hogy a magyar gabona-termelőkre az áremelkedések elmaradni az idén se

fognak és minélőbb beköszöntenek. Hogy az augusztus 15-én adófizetésre köteles publikum ezen reménynek ez idén kevés hasznát veszi, az előre látható. És ezen eshetőség egy okkal többnek látszott e sorok szükséges megírására; mert ha a magyar gabona legjobb árai augusztus közepe körül, s azontúl várhatók és ezen tünemény szabályos következetességgel ismétlődni talál: akkor elmaradhatlan biztossággal elérkezik szüksége annak, hogy az őszi adófizetés terminusa augusztus 15-éről legalább szeptember 1-éig hátratosassék. Országos képviselőink és közéletünk egyéb tényezői bizonyára nagyon leköteleznék a gazdálkodó közönséget, ha ezen pengetést, szórványos eszmetöredékeket, a helyi viszonyok szerint, adatokkal kiegészítenék és illetékes helyen megfelelő érvényre juttatni törekednének. Mert mit használ a megszorult szántóvető embernek tudnia, hogy majd egypár hét mulva megjavul a gabonaár, mikor egyszer kénytelen előbb eladni gabonájának fölöslegét, hogy az állam iránti adókötelezettségnek eleget tehessen?

Addig is, míg ezen már-már érezhető baj felsőbb intézkedés folytán orvosolva lesz, vegyék tekintetbe a gabonatermelők a fentebbi tapasztalati adatokat és a küszöbön álló áremelkedésekkel szemben kísérték meg szerencsájukat. Persze azt, hogy melyik napon, s milyen árfolyammal lehet legkedvezőbb eladni a gabonát, azt meg nem jövendölheti senki.

Gazdasági levél Adáról.

I.

A mezőgazdaság állattenyésztés nélkül, s ez a mezőgazdaság nélkül fenn nem állhatván, ma már, midőn a téres közlegelők hazánk ezen buzatermő Kanahánjában is felosztásra kerültek, okvetlenül módokról kell gondolkozni a gazdának, mellyel megélhetését s a talajban még eddig felhalmozva levő, de már igen sok helyt megfogyatkozott östermő-erő megtartását eszközölhetni képes legyen.

Ha valaha és valahol a buzánövénnyel nem sikerülte végzetessé válik az egyoldalú gazdára, s a tönkrejutás, vagy legalább anyagi megrendülés örvényéhez juttatja: úgy az bizonyára ott fogja leginkább érezetni keserves nyomait, hol mindég és folyton a buzavetés a fő, az állattenyésztés pedig harmadrendű, vagy egyáltalán számításba sem veendő valami.

Bácsmegeye talaja Isten bőséges adományával, az östermőkénységgel van megszentelve, ennek fenntartását eszközölni az apák kötelessége, a mit pedig úgy érhetünk el, ha sok és jó takarmányt termelünk, hogy sok és jó marhát tarthassunk. Nem szükséges itt hivatkoznom arra, hogy a szántóföld egyharmad, vagy kétötöd részén termeljen takarmányt a gazda; termelhet kisebb-nagyobb mértékben, csak ennek megkezdésére adja rá magát, biztosan több haszna lesz, mintha örökösön búzát termelne.

Nem tartozom azok közé, kik elakarják hinni azt, hogy a megszokott össze-vissza rendszeren ily papírra vetett eszmékkel lehet segíteni; a kézzelfogható meggyőződés zökkenetheti ki az élni akaró gazdát mély álmaiból, a mire nézve itt most tétetnek meg a kezdeményező lépések és bár szívvel-lélekkel óhajtom a mezőgazdaság ügyének előmozdítását, avval sem kecsegtethetem magam, hogy e sorokat azon honfitársaim olvassák el, kiknek az szánva van, az u. n. kisbirtokosoknak; de talán mégis olyan ember kezébe akadnak, ki azokat a köznéppel közli s megmagyarázza nekik, hogy mily fontos dolog származhatik abból, ha sok és jó takarmányt vet és sok és jó marhát tarthat a kisgazda.

A kisgazdák előtt némileg ismert takarmánynövénnyel a zöld tengeri, csalamádé, melyet ők előttem ismeretlen okból „mischling”-nek neveznek. — E takarmány-tengeri fontosságát csak féloldalulág ismerik, mert annak bevermelése előttük ismeretlen, s kérkedőleg rázzák fe-

jüket, hogy a zölden levágott, s gödrökbe tepsített tengeri el nem rothad. Ezt bebizonyítandó, alkalmilag leírom azon módokat, melyek kisgazdáinknak leginkább ajánlatosak. Ezuttal azonban azon takarmánynövénnyel termelését ajánlom, mely előttük ismeretlen, de a melynek alkalmazási ideje most következik be s ez az őszi borsó és téli búkköny.

Ez áldott takarmánynövénnyel óriási hozama mellett még különösen azért is igen ajánlatos, mert felettebb tápdús, különösen az őszi borsó rendkívül gazdag cukortartalomban. A szarvasmarha mohón eszi, igen jól tejel tőle. s gyorsan feljavítja a megsoványodott állatot.

A talajban nem válogató, megerem a laza homok talajtól kezdve végig a kötött, nedvesebb hideg talajig, mindenféle földben. A trágyázás iránt igen háladatos. S miután szeptember hóban már vehető, kedvező időjárás mellett még az őszi folyamán meg is legeltethető, természetesen nem juhokkal, hanem szarvasmarhával. A telet különösen jól állja ki; még az oly rendkívüli hideg télen is, mint az 1879-1881-iki volt, csak a búkköny szenvedett valamit, a borsó oda sem nézett a hidegnek. Sokan ezért a borsót jobban szeretik, mások kevésbé azért, mert állítólag a cukordús tartalomnál fogva, az állat megcsömörlik tőle. De ezt csak a tapasztalatlan gazdák számítják e kitünő növény hátrányára; mert ha a fiatal borsó-vetés első kaszállást 2-3 napig fonnyadni hagyják: egész nyugodtan adható az állatnak, sem meg nem csömörlik, sem fel nem puffad tőle.

Vetése sorban és szórva történik, holdankénti magmennyiség — magnyerés szempontjából vetve, s csak kevés rozsszal keverve, szórva 130-150, — sorba 1-110 helctr.

Ha takarmánynak vetjük, s rozsszal keverjük, a borsóhoz vagy búkkönyhöz egyharmad rész rozsz keverendő. Szokták némelyek árpával is vetni, miután a rozsz hamarabb megvénül, s az állat ott hagyja. Magnyerés végett azonban, valamint takarmányul vetve is, részemről jobban ajánlom a rozst.

A tavaszi búkkönyvel gyorsabban fejlődik, s a legelső zöldtakarmányt ez szolgáltatja.

Miután a gazdának csak egyszer kell pénzt kiadni a magért, mert a magtermelés oly kitünő eredménnyel jutalmaz, hogy gyakran a képzeletet is felülmúló magmennyiséghez jut a gazda: felettebb ajánlatos, hogy kísérletet tegyenek vele. A „Gazdasági Lapok” hirdetési rovata mutatja, hogy aránylag igen olcsón lehet hozzájutni, s ha egyszer valaki ezt megkísérelte, aligha fogja a termelést abban hagyni. A felesleg vető magtermést megdarálta ki-tünő hizláló takarmányt nyerünk. E sorok irójának módjában van a legjobb forrásokat ajánlhatni, szives megkeresésre az a legkészségesebben teljesítetik is.

Szobonya Bertalan,

az adai kir. földm. iskola igazgató-tanára.

Hirek.

A folyó évi Szt.-István-ünnep alkalmából, a magyar királyi államvasutak budapesti menetjegy-irodája által kéjvonaatok fognak indíttatni a magyar királyi államvasutak Budapest állomására. Ezen kéjvonaatokhoz az alantabb felsorolt állomásokon rendkívül mérsékelt menettértjegyek fognak kiadni a következő árakon: 1. Bajmokról II. o. 9 frt 92 kr, III. o. 7 frt 04 kr. 2. Gombos-Bogojeváról II. o. 13 frt 08 kr, III. o. 9 frt 12 kr. 3. N.-Militicsről II. o. 11 frt 02 kr, III. o. 7 frt 76 kr. 4. Szabadkáról II. o. 8 frt 50 kr, III. o. 6 frt 10 kr. 5. Prigl.-Szt.-Ivánról II. o. 12 frt 28 kr, III. o. 8 frt 60 kr. 6. Szóntáról II. o. 12 frt 70 kr, III. o. 8 frt 86 kr. 7. Zomborból II. o. 11 frt 54 kr, III. o. 8 frt 10 kr. Ezen mérsékelt áru menettérti jegyek f. évi augusztus 18-án és 19-én, valamint ez utóbbi napon induló s Budapestre még csak augusztus hó 20-án reggel érkező valamennyi személy és omnibus-vonathoz — a gyorsvonatok kivételével — adatnak ki. A visszautazás f. évi augusztus hó 20-án délutántól kezdve közlekedő bármely személy- vagy omnibus-vonattal, a gyorsvonatok kivételével, bezárólag augusztus hó 28-ig történhetik. Gyermekekre nézve kedvezmény és podgyász után szabadsuly nem engedélyeztetik. Különös kedvezmények: Hogy

ezen kéjvonatokkal utazók részére a mérsékelt menedíjon kívül még egyéb anyagi kedvezmények is engedélyezhetők legyenek, a m. kir. államvasutak városi menetjegy-irodája több budapesti vállalkozónál és mulatóhelyek tulajdonosainál is mérsékelt belépti-díjakat eszközölt ki, így pl. o. a népszínháznál, városligeti arénánál, fővárosi szinkornél, svábhegyi fogaskerekű vasútnál, Bellevue nyaralónál, Rácfürdőnél, Lukácsfürdőnél; azonkívül több fővárosi kereskedő is jelentékeny árleengedést biztosított. A fentebb felsorolt vasúti állomásokon történő jegyváltás alkalmával az utasoknak díjmentesen szelvényfüzetek foglalkoztatni, melyekben az említett kedvezmények igénybe vételére vonatkozó szelvények foglaltatnak. Budapest, 1884. augusztus hóban. A magy. kir. államvasutak városi menetjegy-irodája.

Szent István napja. Magyarország első apostoli királyának ünnepét a budai magyar királyi várkapornában a következők sorrendben fogják megtartani: Augusztus 19-én, mint az ünnep előnapján d. u. 5 órakor, az oltári szentség kitétele mellett, ünnepélyes isteni tisztelt; augusztus 20-án, reggel fél hatkor az első mise, 7 órakor szent István király jobb kezét ünnepélyes körmenetben viszik át a helyőrségi templomba. Itt 8 órakor magyar és német nyelven egyházi szónoklatok tartatnak s ezután kezdetét veszi az ünnepi miséidőzet, melynek végeztével a „szent jobb“ visszavitetik a Zsigmond-kápolnába s itt közszemlére kitétik. Itt 11 órakor tartatik a második mise s d. u. 5 órakor vespere tartatik. Augusztus 21-ikén s a következő nyolc napon mindennap misét tartanak s a „szent jobb“ is közszemlére lesz kitéve. — A nemzeti múzeum igazgatósága tekintettel arra, hogy a szent István-napi ünnepek alkalmával a fővárosba felránduló s a fővárosban legfeljebb egy-két napig tartózkodó vidéki közönség ez idő alatt a múzeum összes tárlatait megtekinthesse, akként intézkedett, hogy f. hó 19-től 23-ig naponként délelőtt 9 órától délután 1 óráig az összes tárlatok nyitva álljanak a közönség számára. — Az országos magyar gazdasági egyesület közteki múzeumát f. hó 19-től 24-ig naponként d. e. 10—12 óráig s d. u. 2—4-ig nyitva fogja tartani, a nagy teremben ki lesz állítva a páratlanul gazdag gyümölcs mintagyűjtemény és az a nagy maggyűjtemény, mely a világ minden gazdasági terményét magában foglalja.

A vallás és közoktatási miniszter körrendeletben tudatja az iparoktatási hatóságokkal, hogy a pénzügyminiszternek hozzá intézett átirata szerint az iparos tanuló iskolái által kiállított bizonyítványok bélyegmentesek.

Schwerer János Zomborban a nemzeti múzeumnak 26 darab apró bronz- és gyöngyrégségét, — Beloschevics Károly Zomborban szinte a nemzeti múzeumnak 4 ezüst érmét ajándékozott.

Pénzügyintézetek figyelmébe! Tovarisovala község elöljárósága több pénzügyintézethez, melyekhez lakosai kölcsönért folyamodni szoktak, a következő átiratot intézte: Községünkben az utolsó időben számos oly sajnós eset merült fel, hogy az ingatlanok telekkönyvi átiratása hamis okmányok alapján eszközöltetik ki, többnyire oly célból, hogy az ily jogtalan és büns módon szerzett telekkönyvi jog alapján az illető családok kölcsönvétel végett a hitelezőket így tévútra vezetve, kijátszassák. A midőn tehát a tekintetes igazgatóságot, melyhez községünk lakosai tudtnak szerint kölcsönkérdéseikkel tömegesen fordulnak, ezen szomorú eseményekről értesítenék, az ily erkölestelen műveletek elnyomása és a pénzügyintézetek érdekének megóvása céljából tisztelettel felhívjuk a tekintetes igazgatóságot: miszerint az itteni lakosok által kölcsönért benyújtandó csakis oly kérvényeket figyelembe venni méltóztatassék, melyekben helyhatósági bizonyítvánnyal igazoltatik, hogy folyamodó a jelzalogul felajánlott ingatlan birtokos jogos szerzője és tetteleg birtokosa. Tovarisovala, 1884. évi augusztus 12-én. Rákics Miklós s. k., jegyző. Milos Bugarszki, knéz.

Lopás. Baján f. hó 11-én este fél 9 órakor Kovács Mátyas utcára nyíló szobájából furfangos módon lopás történt. Ugyanis az idő igen szép volt, K. M. családjával az udvaron beszélgetett; feleségének ez alatt észbe jutott, hogy az első szobaablakai nyitva vannak, miért is leányát azok betevésére beküldötte, mit az nyomban meg is tett. Amint a szobába belépett, valami csoszogást vélt hallani, mire meg is ijedt és félénken maga körül tekintett; de ijedtsége csakhamar eloszlott, midőn az utána bejött cirmost megpillantotta. Nemokára reá a családanya bement az ágyakat lebontandó; de képzelhető meglepetésök, midőn az ablakokat tárva-nyitva találták és egy dunna, vankos és az ágyon levő terítő hiányzott. Ha a leányka midőn a csoszogást vélt hallani, az ágy alá nézett volna, bizonyára szepegő pozitúrában ott találta volna a tettést. De talán jobb is, hogy nem nézte meg, mert tudja isten, mi történik annak megpillantására. Az ilyen esetek nem ritkák Baján. r. l.

Farkas Antal főreáliskolai tanár Szegeden „Alföldi Kalauz-naptár“ címen évkönyvet ad ki 1885-re, melyben a többi között meggyenk városainak címterét is felölelni igérkezik. Ara 50 kr lesz.

Köbling Ferenc, bajai lakatosmester, az általa feltalált elmés szerkezetű bevesselt zárra nézve Ausztria-Magyarország területén szabadalmat nyert.

A zentai egyesült ipartársulat f. é. augusztus 20-án, szent István napján tartja zászlószentelési ünnepélyét.

Templomablási kísérlet. K.-Félegyházán folyó hó 8-án egy Gáspár István nevű, állítólag zentai születésű csavargó a reggeli órákban az ótemplomban elrejtőzött, s midőn a harangozó becsukta az ajtót, rejtékéből előbújva, hozzáfogott a rabláshoz, melyben azonban a harangozó megakadályozta 11 óra felé, midőn a templomot ismét kinyitotta. Egy gyóntatószék mellett ugyanis idegenszerű zajt hallott a harangozó s midőn odafordult, egy rongyos ruhájú férfit talált ott, kezében véssével és fogóval. A harangozó rögtön rendőrt küldött s a rablót elfogták. A szorgosabb vizsgálat kiderítette, hogy a rabló feltúrta a péterfillér-perselyt s ebből kivette az apró pénzt, egy mellékoltár szobrálól levett egy arany láncot s a tabernaculum ajtaját is — melyben az értékes ezüst és arany egyházi szerek voltak — megkísérelte feltörni.

Az újvidéki takarékpénztár fizetés nélkül ily gyakornoki állomásra pályázatot hirdet.

Schüzler Ferenc megyei útbiztos egy hosszabb levélben válaszol Latinovits Vincének a „Zombor és Vidéke“ f. évi 93. számában „Hangok a megyéből“ címen közzétett nyílt levelére és tiltakozik azon állítás ellen, hogy ő kvalifikációval nem bírna és hogy az utiszámlákkal visszaéléseket követett volna el; továbbá azt is kimutatni igyekezik, hogy az annyira elhanyagoltak kürtölt felső-bácskai részeken is történtek legközelebb útpítések. Hogy ő kvalifikációval és szakismerettel bír-e, annak megítélése, úgymond, szakfőnök dolga, nem pedig olyan nagypolitikusoké, kiknek az útszámolásról fogalmuk sincsen és kik magas politikai röptükben nem tartják kicsinyesnek egyszerre egy igénytelen útbiztoshoz leszállani, öt gúny tárgyává tenni, szakismeretét kétségbe vonni, sőt szavait elferdíteni. Az általa felszámított 29 ftra vonatkozólag pedig megjegyzi, hogy az nem fölülvizsgálati, hanem ötszöri úti és napidíját kezezi, azt felszámítani jogosítva volt, mivel ő csak a megyei utakra tartozik felügyelni, s a községnek, mint magánfélnek dolgában nem volt köteles hivatalból eljárni. Ez az árlejítés megtartásakor a borsódi elüljárók és az árlejítők előtt is ki volt jelentve s a vállalkozók tudták, hogy nyeredő munkadíjukat ezen utbiztosí költség fogja terhelni. Hogy a felsőbácskai, illetve a borsódi-környéki megyei utak is történtek javítások, arra nézve hivatkozik, hogy a madaras-bajai úton, az úgynevezett „Vesztett-kút“nál, Latinovits János-féle csőzház előtt, a katymári útelágásnál, a községháza előtt, a forduló útnál és úgy végig a vaskuti határig, a katymári-madarasi út, a rigyica-katymári úton két hid újraépítése, és más egyéb helyeken, hol mindenütt azelőtt a favasok elakadtak és a borsódi urakot, kiknek a „vár-megye nem mer parancsolni“, szidták, 1881. év óta, két rövid év alatt kézzelfogható a javulás. Ha — úgymond — Borsód község, élén Latinovits Vince bíróval, annyira szívén hordaná a tisztán községi utak ügyét, mint ezt a megye a saját utaival teszi: úgy az életveszélyes katymári-bajai utat Katymár község többszöri jelentése és előterjesztése folytán kiadott alispáni rendelet nélkül is kijavítottatna volna s az én sokszoros utánjárásom sem okozott volna külön költséget. Együttal, hogy az újra be ne következék, és hogy a magasröptű politikából az útjavítási ügyek háladatosabb terére lépett borsódi bíró úrnak alkalmá legyen tevékenységét érvényesíteni azon a téren, mely szerint Felső-Bácskában az én szakismeretem hiánya miatt nyomorúságos állapotban van: ajánlom becses figyelmébe a kamenyáki-híd kijavítottását, mert ezen a közlekedés, Borsód község diosőségére, már három év óta valóságos Isten-kísértés és tudtommal f. évi július 1-éig, a többszöri panaszok dacára, megcsináltatva nem volt.

Az illetékebehajtások ügyében a magyar királyi pénzügyminiszter egy új körrendeletet bocsátott ki. A körrendelet valamennyi törvényhatósági bizottsághoz, magyar királyi pénzügyigazgatósághoz, királyi adófelügyelőhöz és az összes illetékes hivatalokhoz van intézve. Célja, a közvetlenül lerovandó és önként be nem fizetett illetékek megintése és behajtása körül követendő eljárásra nézve bővebb utmutatással szolgálni. A rendelet ugyan az összes illetékes hivatalokhoz intézve, de a fővárosi illetékes hivatal az még sem ériati, mert az teendőt már régebben e szabályok szerint teljesíti. A rendelet inkább a vidéki behajtási hivatalokhoz szól, melyek a központi hivatal után szerveztettek ugyan, de teendőiket, főleg a tisztviselők csekély létszáma miatt, mégsem voltak képesek rendszeresen végezni. A körrendelet két utasításból áll. Az egyik a kir. adóhivataloknak az illetékek nyilvántartása és behajtásáról, a másik a községi elöljárók és a rendezett tanácsú városok polgármesterei számára a közvetlenül lerovandó bélyeg- és jogilletékek kezeléséről ad felvilágosítást. Szigorúan meghagyja a körrendelet a kir. adóhivataloknak, hogy az illetéki hátralékok megintésénél, valamint a behajtás ellenőrzésénél gondosan járjanak elő, figyelmezteti őket arra, hogy minden e tekintetben bekövetkező mulasztás folytán a kincstárra háromlós kárteret felelősséggel és kártérítési kötelezettséggel tartoznak. A kir. pénzügyigazgatóságokat és adófelügyelőket pedig oda utasítja a rendelet, hogy az alárendelt királyi adóhivatalok működését folytonosan szemmel tartsák és az ellenőrzés végett azok eljárásáról időszakonkénti rovacsolás és megvizsgálás által meggyőződést szerezzenek. — Köteletségévé teszi a kir. adófelügyelőknél, hogy ezt ne csak székhelyükön, hanem a községi elöljáróságoknál is teljesítsék; különösen ott, hol egyszersmind az elöljáróságra van bízva az illetékek kezelése és behajtása. Megjegyzi azonban, hogy, miután jelenleg a kis és nagy községek egyenes adójukat a községnél tartoznak fizetni s a községnél fizető lakosok összes illetéktartozásait is azok kötelesek behajtani, ugy az egyes vidékeken lakó felek — ha a befizetést valamely akadály hátráltatja, azt mindig az illető községnél kötelesek bejelenteni, a honnét a végrehajtási kimutatást kapták. Ehhez képest köteletségévé teszi az igazgatóságoknak, hogy ez intézkedéshez szükséges nyomtatványokról haladéktalanul gondoskodjanak, s elrendeli, hogy a községek az intések és hátraléki kimutatások nyilvántartása céljából külön jegyzékeket készítsenek, melyeket félévénként a kir. adóhivataloknál kötelesek bemutatni. S végre megjegyzi, hogy mindama illetékek behajtását, melyek ez újabb utasítás előtt maradtak ki végrehajtásra — eltekintve az utasítástól — még ama községek kötelesek fogantositani, a kik a hátraléki kimutatást készítették.

Cégbejegyzések. Seidl György rőfőskereskedő Ujverbáson, — Hollaender J. Károly vegyeskereskedő Hegyesen, és — Hoffmann Pál lisztkereskedő Cservenkán, bejelentették a zombori kir. törvényszéknél 1884. évi május hó 15-én. — Aug. Skriván kalap- és rövidárú-kereskedő Ujvidéken bej. u. o. 1884. év május hó 9-én.

Rózsavölgyi és társa cs. és kir. udvari zeneműkereskedésében Budapestben megjelent „Zeneelmélet és az összhangzattan elemei.“ Tanítóképzői és polgáriszkolai növendékek használatára írta Bánfi Sándor, a budapesti o. i. tanítóképző zene- és énektanára. Ara 50 kr.

A szabadkai pénzváltó- és zálogintézet zombori főkönyvén az árverések a meg nem hosszabbított zálog-

és őrzési tárgyakra szeptember hó 3-án és következő napjain lesznek. Figyelmeztetnek tehát az illetők, hogy ottlétő tárgyaikat fenti napig vagy kiváltásuk vagy pedig meghosszabbítsák.

Az országos színészet tanodában a beiratások f. évi szeptember 6-án, szombaton d. u. 3 órakor kezdődnek, s három napon át, minden délután 3—5-ig, bezárólag szeptember 8-án fejeztetnek be. A jelentkező növendékek fölvételi vizsgálatát szeptember 9-én, kedden d. u. 3 órakor tartatik, ugyancsak a tanoda helyiségében, kerepesi út, nemz. színház bérháza, III. emelet. A felvételi kellek: szinpadias, csinos alak, tiszta kiejtésű, csengő hang, s kifejlett testi alkotás mellett, (melyről a fölv. vizsgálaton jelenlévő orvos ad véleményt) legalább 18 éves kor a férfiaknál, s betöltött 15 év a leányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó Szükséges továbbá annyi műveltség és iskolai képzettségről szóló bizonyítvány, mennyit a megjelölt korban minden művelt ifjútól megkívánhatni. Azok, kik nem szülőik vagy gyámjaik kíséretében jönnek, a szülők vagy gyámok írásbeli beleegyezését tartoznak magukkal hozni. A jelentkező növendékek csak törvényes családi nevükön irathatják be magukat. Arra pedig előre is figyelmeztet az igazgatóság mindenkit, hogy a beiratási és fölvételi díj 6 frt, a beiratásnál azonnal lefizetendő, fölvétel esetén pedig az évi 30 frtnyi tandíj első részlete 10 frt, melynek fizetése alól első éves növendék föl nem mentetik. Végül szükséges megjegyeznünk, hogy az operai szakra csak oly jelentkezőket veszünk fel, kik a magyar királyi zeneakadémia magánének tanfolyamának elvégzéséről (legalább I. II. oszt.) bizonyítványt, vagy annyi készletet mutatnak fel, mennyi ezen osztályokban megkívánatik, mely esetben a m. kir. zeneakadémiában magánvizsgálatot tehet, s az ennek folytán nyert bizonyítvány alapján az orsz. színészet tanoda I. operai osztályába fölvételhetik. Budapest, 1884. augusztus hó 1-én. Tisztelettel Dr. Váradi Antal, az orsz. színészet tanoda titkára.

A fertőtlenítő szerek készentartása. A belügyminiszter következő körrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz: „A Franciaország felől fenyegető cholera-veszély alkalmából szükséges már eleve gondoskodni arról, hogy a fertőtlenítési szer készletének beszerzése akadályokba sehol se ütközzék, s hogy a kívánt mennyiség mindenkor biztosan kapható legyen. E célból sürögösen felhívom a törvényhatóságokat, hogy jelesül a trvhatóság központján, ugyszintén a törvényhatóság területén levő nagyobb helységeinek kereskedéseiben meglévő fertőtlenítési szerek készletének mennyisége iránt magának kellő tájékozást szerezvén, a hatósága területén szükséges mennyiséget megközelítő számítás szerint vegye számba, s ebből tudja ki azt, vajjon ezen készlet a szükséghez képest elégséges lesz-e vagy sem? a hiányzó mennyiséget pedig igyekezzék olyképp biztosítani, hogy a fenforgó szükség esetén, az bármikor beszerezhető legyen. Figyelmeztetül megjegyzem, hogy a leghatályosabb s legelyszerűbben használható fertőtlenítési szerek: a kereskedésekben előforduló közönséges tisztítatlan carbolsav, acidum carbolicum venale és a vasglicol. A fertőtlenítésre pedig oly helyeken, a hol a cholera még nem merült fel s a fertőtlenítés csupán tisztaság és szagtalanítás szempontból teljesítettik, a vasglicol-datnak használata is teljesen kielégítő, ott azonban, a hol cholera-beteg van, vagy a hol ily beteg ürülékét s az ezzel bemocskolt tárgyakat, ugyszintén oly emésztő gödröket, csatornákat stb. kell fertőtleníteni, amelyekbe choleras ürülékek bejutottak, ott már az ő szalalékos carbollal való fertőtlenítés lesz foganatosítandó. Megjegyezni kívánom egyúttal azt is, hogy az okszerű takarékoság a fertőtlenítési anyag használata körül sem tévesztendő szem elől s csakis ott alkalmazandók a fertőtlenítő szerek, ahol azokat a helyi viszonyok és fenforgó körülmények valóban igénylik, nehogy ezen hatályos anyagoknak szükség nélkül idő előtt való céltalan elfecséreltetése által azokban a valódi szükség esetén hiány álljon elő. Emésztő és pócegödröknél például igen tetemes fertőtlenítési anyag takarítható meg azáltal, ha azok még a cholera kiütése előtt gyakrabban tisztítottatnak és kihordatnak, miáltal oly mérvű s gyakori fertőtlenítésének szüksége, mint ellenkező esetben kellene, tetemesen csökkenthető. Ertesítem továbbá a törvényhatóságokat, hogy saját részéről a fertőtlenítő szerek könnyebb beszerzése és biztosítása céljából megkeressem a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumot, hogy közölje velem azon bel- és külföldi gyárosok jegyzékét, melyek ily fertőtlenítő szerek előállításával és elárúsításával foglalkoznak, valamint azt is, vajjon hajlandók lennének-e azok nagyobb szállítványok iránt esetleg szerződés kötésre lépni. Az eredményről a törvényhatóságok pótlólag fogom értesíteni. Figyelmeztetem ez alkalommal a törvényhatóságokat, hogy tekintettel a cholera veszélyére, kiváló gondot fordítsanak arra is, hogy a községekben a jégkészlet, melyről minden község az 1874 évi 32.449 sz. a kibocsátott körrendelet értelmében amugy is gondoskodni tartozik, fenntartsák, s hogy avval takarékosan bánjanak, nehogy komoly szükség esetén ezen jelentékeny gyógyhatányt nélkülözni kénytelenítsenek. Ott pedig, hol a jégnek beszerzése bámi okból lehetséges nem volt, s az a fenti rendelet végpontjában említett módon sem szerzhető be, gondoskodni kell arról, hogy a jég a beálló tél folyamában mulhatlanul beszereztessek.“

Üngyilkosság szerelemből. Ujvidékről jelentik, hogy Demetrovits volt tüzérhadnagy, ki az újvidéki kiállítás látogatására érkezett oda, mint kedden revolverrel meglötte magát és szerdán meghalt.

Meghívás. A zombori ifjuság 1884. évi augusztus hó 20-án a „Vadászkürt“ szálló nagyteremében táncfüzért rendez, melyre a t. közönség ezennel meghívatik. Kezdeté fél 9 órakor este. A hölgyek kéretnek, minél egyszerűbb öltözetben megjelenni.

Az alföld-flumei vasutnak f. évi július hóban 83,591 személy és 32.828,400 kg. továbbított áru után 144,705 frt 90 kr., — 1884. évi január 1-étől július 31-éig 539,236 személy és 233.139,700 kg. továbbított áru után 1.007,652 frt 85 kr. bevétele volt. E vasut 1884. évi júliusi bevétele az előző évé ugyanazon hávához képest 39,705 frrtal kevesbedett.

Baja város polgármestere Drescher Ede állásáról, mint a „Nemzet”-ben olvassuk, lemondott. Drescher Baja város egyik legnépszerűbb férfa, kinek nevéhez a város kulturális haladása és gazdasági vívmányai fűződnek. El sem lehet képzelni visszalépésének okát, mert működése általában elismeréssel találkozott.

Hétfőn d. u. 5 órakor volt a bold. Kohn Dávid helybeli rabbi temetése. A halottas háznál a szabadkai, a templomban az eszéki és kulai és a sírnál a topolyai rabbinus mondottak beszédet. Roppant meglepett bennünket az, hogy magyar városban magyar hitközség előtt németül parentáltatják elhalt papjukat. Reméljük e beszéd egyuttal végszava volt az itteni izr. hitközségben a germanizáló rendszernek és Szilágyi Mór ur, mint hitközségi elnök, a sok maradvál szemben is győzelemre segíti a korszerű haladás zászlóját.

Somoskeőy Aladár, észak-bácskai 4-ik honvéd zászlóaljbeli tetteles állományú honvéd hadnagynak lemondása elfogadtatott.

Zsigmond Gyula, pirosi jegyző ur a megyei törvényelmi társulatnak Mártonfi Károly képviselő ur után „Hungaria Fund”, New-Yorkban 1852. febr. 2-án kelt, 40131/2. A számú, tizedlőáros, L. Kossuth aláírást viselő bankópenzt volt szives küldeni.

Hajdu Pal és Kanyó József a helyben működő egyesenes adófelszámolási bizottsághoz rendes jegyzőkké nevezettek ki.

A zombori első önségélyző szövetkezet f. évi augusztus hó 31-én rendkívüli közgyűlést tart, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívottnak. Tárgy: 1. Az alapszabályok némely szakaszainak módosítása. 2. Indítványok, melyek azonban három nappal előbb az igazgatóságunk írásban benyújtandók. Kelt Zomborban, 1884. évi aug. 10-én. Millásevics János, igazgató.

A közlekedési miniszter úr a közmunka rendezése tárgyában jövő hó 10-én összehívandó szaktanácskozásra a megye alispánját Schmausz Endre urat is meghívta.

Hunyadi Mátyás a délszláv költészetben.*)

Hunyadi Mátyáshoz nemzeti nagyságunk emléke fűződik. Soha el nem hunyó dícsőség napja sugároz ránk az ő korából. Varázs rejlik már a nevében is, mert kimondása büszkévé tesz, s örömet álmunk az időről, melyben nagy volt e nemzet és oly nagy volt „a legelső magyar ember.”

Honi és idegen történetírók egyaránt elragadtatással írják Mátyásról; népe szerette, az idegen bámulva tisztelte. Egyéniségének apróbb gyöngéit a szeretete zománcával fogták be s innen van, hogy azok elenyésztek vagy megszépültek.

A pápa követe, a castellai püspök, ki az akkori fejedelmek udvarában megfordult, így írt felőle: „ez bölcs tudós király, kinek előadását tekintély és méltóság díszíti, ki sohasem mond többet, mint a mennyi szükséges. Tekintve elméjét, beszédét, magaviseletét, minden általam ismert fejedelmet túlszárnnyal erélyben, bátorságban. Fáradszón munkásságát, ernyedetlen erélyű harcias király, kinek lelke nagy tervekkel tógalkozik, ki nem hetvenedik, hanem cselekszik.” A tudományos, világlátott egyházi nagynak ez ítélete épp oly fényes bizonyítéka annak, amit állítunk, mint a magyar ügyekkel kurtán, legtöbb esetben nem is rokonszenvesen elbánó Schneller következő idézete: „A nemzet most királylányá választotta Korvin Mátyást, kit a természet oly sok királyi talentummal díszített föl, hogy kora legnagyobb és legképzettebb férfianak nevezhetni. Míg az ozmanokat távol tartja birodalma határaitól, Podiebrádot Szilézia és Morvaországról lemondani kényszeríti és Frigyes császártól Ausztriát és magát Bécs városát is elfoglalja. Míg állandó hadsereget teremt, szelleme a művészet, tudomány, a felvilágosodás terjesztésén fáradoz. Háromszáz íródeákkal a nemzetnek könyvtárt szerez. Távol országok tudósait alkalmazza budai egyetemén. Itáliából hívtat műépítkezést jobbnak hoznak be az építkezésnél stb. Örömmel fizette a nemzet a nagyobb adót, mivel érezte, hogy a nagy király nagy és jó célra fordítja azt. Maguk a főnemesség és nemesség elfelejték szívét nyerő pillantásainál, hogy jogaikat sokféleképp csorbítja, hogy velök szemben a jobbágyokat és polgárokat nyíltan védelmébe fogadja ellenök.” Így a külföldiek Mátyásról. A honiak pedig, kezdve az idegen származású udvari historikus Bonifációt, mind csak dicséretet zengik. Erényei mellett hibái elenyésznek, gyöngései árnyat nagy lelkére nem vetnek. Így ismervén lelkét, lássuk énje másik felét — testét. A szép belsőnek nem mindennapi ruhája volt. „Mátyás király testére nézve középtemertű, szép, idomos ábrázata, nemes tekintetű, piros képű, türtős, gonddal ápolott szőke hajú, eleven barna szemű, széles vállú és erős mellű volt.” Tehát a testi tulajdonok is olyak, melyek kedvessé teheték a szépem előtt, ha korona nem is lett volna fején. Mátyás lényének két gyöngéjét pedig így határozhatjuk meg: szerette a bort, szerette a szép asszonyt. De hát melyik magyar nem szereti? E vonás is azt bizonyítja, hogy vér volt a mi vérünkben, csont a mi csontunkból. Szerette a bort, szerette a szép asszonyt, de szerette népét is, mely közt örömet forgott, hogy annak panaszait, állapotát állruhában kipuhatolja. Szerette a bort s azzal néha túlságosan is élt; szerette a szép asszonyokat, kiknek szerelmét vadászva kalandozta szerte a hazában; ámde sem a bor, sem a szerelem nem bírta őt vétkez gyöngégre. Iszákosság nem indítá hóbortos tettekre, nő nem tehette rabjává; sem egyik, sem másik kedvtelése nem gyakorolt az ország kormányzásában semmi káros betolyást. És ha hozzávesszük azt, hogy szerette az igazságot, szerette annyira, hogy halála után ez példaszóban fűződött nevéhez, előttünk áll Mátyás egész valójában s megértjük a varázst, mely homloka köré koszorút font: „a magyar feltalálta benne nemzeti bélyegének minden lényeges oldalait minden árnyéklataival együtt.” És ha a történelem nyomán szerzett képünk Mátyásról ilyen, nem mondhatunk mást a délszláv népköltészet Mátyás királyáról sem. Nagy ő ezekben is; nem veti meg a bort és szivesen megöleli a szép asszonyt. Cseh, morva, krajnai és délibb szlávok nem egy dala emlékezik Mátyás királyról. Ebből is

*) Megjelent a „F. L.” f. évi 188. számában is.

látszik, hogy a hol csak járt, mindenütt hagyott nyomot, de egy olyat sem, melyhez a bánat vagy harag érzete fűződnek. „Balladák és románcok vannak minden szláv népél — írja a „Slov. Sviet” — elég nagy számban, melyek közül figyelmet érdemelnek leginkább azok, melyek a magyarok királyáról, Korvin Mátyásról regélnek és melyeket most is dalolnak.” Különösen tünhetik fel, hogy népköltészetünkben Mátyásról szóló dalok nem igen fordulnak elő. A „Hunyadiak korá”-nak nagy írója, csak Mátyás megválasztásakor említ egyet:

Mátyást mostan választotta
Már ez ország királyságra,
Mert ezt adta Isten nekünk
Mennysországból oltalmunkra,
Azért mi is választottuk
Mint Istennek ajándékát
Kiből Isten dícsértessék
És örökké mondjuk: Amen.

A délszláv dalok Mátyás királyát szintén szereti a bort, szereti a szép asszonyt, szereti az igazságot. Ez utóbbira a kifejezés szakasztott mása közmondásunknak: „ah de most már nincs igazság, mivel meghalt Mátyás király!” Beszéljenek azonban a dalok magok.

Egy dal Mátyás házasságáról szól, címe: „Zsenitba Matjasa kralja.” Rövid tartalma e 158 sorból álló szlovén dalnak ez: „Mátyás király megnősül, elvesz egy Ilona nevű szép leányt. Alig voltak négy napos házasságok, már is harci riadó készíti az Al-Dunához. Mielőtt szellőgyors menjére ülne, meghagyja nejeinek: ne sétálgasson a kertben, nehogy a törökök elrabolják. A mitől Mátyás félt, bekövetkezett. Táborában sátra fölé ismeretlen madár röpül és azt csévegi: lóra gyorsan Mátyás király, mert szerelmedet elrabolták a törökök. Mátyás törökök öltözve átmegy a törökökhöz, kiknél hármás tánc után neje ráismer, s kit azután lóra ültet és elvágat vele. Hogy nyomukat veszítsék, a patkót visszafordítva ütteti lóva lábára. Szürke lóva serényen fut, tudja, hogy két kedvest visz: Mátyást, a dícső királyt, és menyasszonyát az áldott magyar földre.” A magyar történet Katalin és Beatrix nevű nejeit ismeri Mátyásnak. Törvénytelen fiának anyja, a hagyomány szerint, Mária nevet viselt. Költészetünkben egyedül Vörösmartynek a mily gyönyörű, oly megható „Szép Ilonká”-ja emlékeztet arra, hogy forró szerelem lángolt fel ily nevű szűz kebelében is a „lelkes idegen” Mátyás király iránt.

Egy második dal: „Ban Tucipeter i kralj Matias” címmel Tucipeter bán és Mátyás király között lefolyt jelenetet ad elő. Tucipeter úgy látszik, nagyon itta a bort, miért Mátyás őt korholja. A korholásra Tucipeter azzal felel: „ne korholj Mátyás király, mert ha látád a koresmárosnét, a szép Katicát, beinnád nemcsak Pestet, de a fél Budát.” Változata e dalnak „Narodna” címmel is előfordul különböző gyűjteményekben s több sorában különböző változattal. A „Fővárosi Lapok” mult évi folyamában Endrődi Sándor átdolgozásában jelent meg e dal. Itt Tucipeter név helyett Dojcsin Petar áll. Történelmünk lapjaira vetve egy tekintetet, kitalálhatjuk, hogy Tucipeter, Dojcsin Petar nem lehet más, mint a három Dóczy testvérek legidősbike, Péter, ki 1476 nyarán a temesi bánságba tört török sereget szétverte. A török vezérek, Mihaloghi testvérek, egyike, Iszkender, elesik; a másik Ali, csak bajjal szabadulhatott a Dunán keresztül. Hat évre rá Dóczy Péter ismét merész hadi tettet mivelt: Kinizsivel megverte a szendrői pasát. Nem csodálkozhatunk tehát, ha a délszláv népek ily vitéznek emlékét dalban megörökítik. Tucipeter annyit jelentene magyarul: üsd Péter. Igaz, hogy e dalok változataikkal egyetemben nem hősiességet emlegetik; de van bennök egy vonás, mely ezt jelezi: Péter a király korholására bátran azt feleli:

Ha te innád a borocskát,
Melyet iszom én,
A lányokat esőkolgatnád
A kiket itt én;
Beinnád a széles Pestet,
Egész Budavárt,
Rádásul fél Szerémet
S Péterváradát!

Egy harmadik dalban, melynek címe: „Tri imena” (három név), három anya jávorfa alatt ringatgatva gyermekét, nevet ad kicsijének. Az egyik anya „Hold” nevet ad gyermekének, mert az utasnak szükséges a hold; a másik „Nap” nevet ad, mert a nap szükséges a szegénynek; a harmadik „Év” nevet ad övének, mert év kell, hogy a búza megérjen. A búza kenyérnek való; kenyér szükséges a katonának; a katonák a királynak; a király, hogy igazságot szolgáltatson. Oh, de nincsen igazság, meghalt Mátyás király. Egyszerű e dalocska s mint kivehető, Mátyás utáni időből való. Egyszerű szívnek érzelméből fakadt, jellemezve az igazságszerető királyt s világot vetve a Mátyás halála után beállott inséges korra, midőn féltelenség terjedt el az egész országban.

Egy negyedik dal, mely dicsőíti a magyar és horvát vitézeket, Mátyásról, miután előbb atyját éneklé meg, így zeng:

Es hallottál az ő nagy fiáról
Mátyásról, a magyarok uráról,
Mint vágta a törököt rakásra,
Neki hódolt majd mindenik vára.
Megerszolta széles Bosnya földet,
Várait elfoglalta, nem egyet,
Folyton harcolt a törököt ellen,
Győztes volt ő minden ütközetben.
Vele harcolt németek császára,
De meggyőzte s hódolt Bécsnek vára;
Meggyőzte a lengyelek királyát,
És feldúlta annak tartományát.
Reá törtek számos fejedelmek,
Am de hamar bánva bánták azt meg.
Nagyobb vitéz, nagyobb mint az apja,
Mindeneken győzött az ő kardja.

Dicső tetteit, melyeket a história műzsája megörökített, a délszláv ime egyszerű guszlicájára vesz s átadja a későbbi nemzedéknek. Ha van valaminek örök élete, úgy bizonyára biztosítva van annak, kit a nép ajkára vesz. És Mátyást a délszláv nép ajkára vette; nevét, bármely utólrhetlen vágyakat táplálva álmat szőjjenek az újabb törekvésük, nem becsülve semmit, mi magyar, az ő nevét a horvát nép mindig

ismerni fogja. Jól van bevésve ott. Monda is él felőle a horvátok közt, mely Mátyást felszabadítójuk gyáránt dicsőíti.

E mondát dr. Demeter „Kralj Matias” (Mátyás király) költeményében így visszhangozza: „Mátyás király mély barlangban üres serleg előtt ül; körötte ülnek hideg, merev bajnokai. Amde éjfél üt, a bajnokok hirtelen fölkelnek borzasztó fegyvereiket élesíteni. Maga Mátyás is talpra ugrik, szikrázó kardját megsuhintja és serlegébe bort öntvén, azt kiüriti. Így lesz mindig, míg Mátyásnak szakállá székét kilencszer át nem fonja. Ez utolsó éjfélt várja Mátyás, hogy a harcba rohanhasson, mikor is kilencsücsű hársfa fogja nézni rokonért vívott küzdelmét. A szlavjanok földje ekkor szabad lesz. Azért, ha zajt hallotok éjféltkor, tudjátok meg, hogy Mátyás és az ő bada siet a harcba.”

E monda hasonlít sok tekintetben a Rótszakkallú Frigyes mondájához. Mint arról hitte a német nép, hogy még egyszer fölébred álmaiból is Németség aranykorát földézi, úgy Mátyásról is a délszláv nép.

Ime a jellemző dalok Mátyás királyunkról a délszláv költészetben. Hogy ezeken kívül még több s tán szebb is lehet ott, a „Slov. Sviet” említett nyilatkozata szerint valószínű. A ki ismer ilyeneket vagy tud létezésükről, ha erről értesítene engemet, nagy hálára köteleznék. De a felhozottakból is meggyőződhetni, hogy a délszláv dalok felfogása megegyez historikusaink ítéletével.

Ha még megemlítjük, hogy a hol ily emléken él Mátyás, ott vitézeinek is kijut a dícsőségből — s valóban több van megénekelve, — elősoroltunk esetet, a mi fölvetett tételünk megvilágítására szükséges volt. Szép idő volt az, mikor a délszláv a magyarairal együtt érezett, együtt küzdött lételeért s csak az a sajnós, hogy a későbbi s mondjuk a jelen nemzedékből is sokan elérhetetlen vágyak álomvilágában kalandozva, megfelejtkeznek sokról.

Bácsics György.

Magamhoz!

Kegyeden hát nem fog a »dressúra«?
Csak kornyikál derüre borúra;
S egyre-egyre vadabbul dorombol,
Mint valami tanyai komondor!

Hagyja félbe drága, szép barátom,
Parnassusra nem jut fel számaron!
Minek veri, rugdossa hiába?
Úgy is olyan kopott az irhája.

Fogadja meg őszinte tanácsom,
Sokkal jobb lesz reménydús barátom;
Hordjon rajta zsákot a malomba,
Arra terem a babér halomba!

Van egy árok, mellette pocséta,
Oda eljár minden jó poeta
És »zengenek« folyton szünet nélkül,
Hogy az ember szinte zöldül, kékül! . .

Ott talál ön méltó kollégákat,
Kikkel aztán kedvére kántálhat;
S a mi a fő: van hozzá sok remény,
Hogy ön töltesz a békák seregén!

Fritser Antal.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVAN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

Két TANONC felvétetik

FRIEDEL PÁL

vas- és fűszerkereskedésében A PATINBAN.

A szerb nyelvben jártasok előnyben részesülnek.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye tekintetes kir. tanfelügyelősége által jóváhagyott tervezet szerint Gyurgyevó községében egy tanteremből álló iskola építése elhatároztatván, az egyes munkák biztosítása céljából; — az árlejtés 1884. évi augusztus hó 27-én délelőtti 9 órájára Gyurgyevó községbázházhoz kitűzetik.

A költségelőirányzati munkák:

1. Kőműves munka anyag nélkül 339 frt 93 kr.
2. Ács munka anyaggal . . . 618 frt 15 kr.
3. Asztalos munka anyaggal . . . 339 frt 60 kr.
4. Lakatos " " . . . 85 frt 60 kr.
5. Üveges " " . . . 39 frt 60 kr.
6. Festési " " . . . 21 frt — kr.
7. Különféle munkák " " . . . 35 frt — kr.

A szóbeli árlejtés megkezdése előtt 10 % bánatpénzzel és 50 kros bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak, melyekben kijelentendő, hogy a vállalkozó az árlejtési feltételeket ismeri s magát azoknak aláveti.

Az árlejtési feltételek s a költségvetés alólírott-nál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Gyurgyevó, 1884. aug. hó 10-én.

Az állami elemi iskola gondnokság megbízásából

Jancsó Ödön,

gondnoks. tag.

Ház-eladás.

A zombori Széchényi körúton fekvő 351. számú **Rezsnován-féle** lakház azonnal **bérbe adandó**, esetleg **szabadkézből eladó**.

Bővebb értesítést ad
Husvéth István.

3-3

sz. 625.

Pályázati hirdetmény.

Tekintetes Bács-Bodrogh megye törvényhatósági bizottságának f. é. július 3-án 300/közy. sz. a. 100 frt készpénz fizetés — szülési eseteknél való segédkezésnél 50 kr. s látogatásokért 20 kr. díj szedhetési joggal rendszeresített szülész női állomásra ezennel pályázat nyitattik.

Felhívtnak a pályázni óhajtok, hogy az 1876. évi XIV. t. c. 50 § a értelmében felszerelt, szerb vagy tót nyelv bírását igazoló okmány- és kellő bélyeggel ellátott kérvényeiket folyó 1884. évi augusztus hó 26-ig mint a választás napjáig az alólírt eljárásságnál annál is inkább benyujtsák, mert a kitett határidőn túl érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Lalityon, 1884. évi augusztus hó 2-án.

Pinterovits János, Heitzer Márton,
jegyző. 3-3 bíró.

3476. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A zombori m. kir. jószágigazgatóságnál 1884. évi augusztus hó 18-án délelőtt 9 órakor a m. kir. jószágigazgatóság iroda helyiségben nyilvános árlejtés fog tartatni, és pedig: 1) a kis-sztpári ispánlak és melléképületei 1046 frt 78² kr. 2) a dautovai urad. koresma és melléképületei 1317 frt.

Miről a vállalkozni kívánók azon hozzáadással értesítettek, hogy magukat 105 és 132 frt o. é. bánatpénzzel ellátva a nyilvános versenyen megjelenni, avagy írásbeli zárt ajánlatukat 50 kros o. é. bélyeggel és 105 és 132 frt o. é. bánatpénzzel ellátva, továbbá kitéve azt, hogy az árlejtési feltételeket ismerik és azoknak magukat alávetik, az árlejtést megelőző napig a zombori m. kir. jószágigazgatóság főnökénél, illetőleg az árlejtés megkezdéséig az árlejtő bizottságánál benyújtani sziveskedjenek.

Az árlejtési feltételek a zombori m. kir. jószágigazgatóságnál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Utó- vagy hiányosan kiállított ajánlatok nem vétetnek tekintetbe.

Zomborban, 1884. évi augusztus hó 11-én.

A m. kir. jószágigazgatóság.

2049. sz.
1884.

Pályázati hirdetmény.

Katymár községben a községi szülész női állás leküszönés folytán üresedésbe jöven, alólírott eljárás annak betöltésére ezennel pályázatot hirdet.

Az állás javadalmazása: 105 frt készpénz, 2 öl tüzelőfa, 6 pozsonyi mérő kétszeres buza, illetve ennek megváltási ára o. ért. 24 forint a községtől, továbbá minden szülési eseténél 60 kr. mellékletmény.

A választás napja f. évi augusztus hó 20-ka. Felhívtnak a pályázni óhajtok, hogy oklevéllel, úgy eddigi működésüket és magaviseletüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket f. hó 18-ig bezárólag alólírott eljárásához benyujtsák.

Katymáron, 1884. évi augusztus hó 6-án.

Oláh László, Schmidt József,
közs. jegyző. 2-2 közs. bíró.

3333 szám.
kig. 1884.

Pályázati hirdetmény.

Az újvidéki szolgabírói járás területéhez tartozó Tamerin községben, — a jelenlegi orvos nyugdíjazása folytán, — üresedésbe jött orvosi állomásra választás utján leendő betöltésére határnapul **folyó évi szeptember hó 13-ik napjának** reggeli 8 órája Tamerin község házához kitűzetik.

Miről a pályázni szándékozók oly felhívással értesítettek, hogy az 1881. évi XVIII. t. c. 74 § és az 1876. évi XIV. t. c. 143. § a értelmében felszerelt folyamodványukat folyó évi szeptember hó 10-ig alólírott szolgabírónál annál is inkább benyujtsák, mint-hogy a később érkezettek — esetleg — figyelembe vehetők nem lesznek.

Ezen állomással a nyugdíjazott orvos haláláig o. é. 500 frt., annak halála után 800 frt készpénz fizetés, 30 kr. nappali, 50 kr. éjjeli látogatási és 20 kr. halottkémii díj élvezete van egybekötve.

Kelt Újvidéken 1884. évi augusztus hó 5-én.

Kolozsváry Sándor,
szolgabíró.

3-1

3912. sz.
k. i. 1884.

Pályázati hirdetmény.

Bukin községben a község orvosi állomás — mely 400 frt készpénzfizetéssel javadalmazatik s nappali látogatásért 40 kr, éjjeliért 80 kr, otthoni rendelésért 20 kr, halottkémisért szinte 20 krnyi díjazással van összekötve (oly kötelezettség mellett, hogy tartozik kézi-gyógytárt tartani) — üresedésbe jöven, — minthogy betöltése a legutóbb kitűzött határnapon nem sikerült, annak elnyerésére ezennel újabb pályázat nyitattik.

Felhívtnak ennél fogva mindazok, akik ezen állomásért pályázni óhajtanak, hogy orvosi oklevéllel, úgy eddigi gyakorlatukat s a magyar nyelven kívül a német nyelvnek ismeretét igazoló bizonyítványokkal kellően felszerelt folyamodványukat alólírott szolgabírói hivatalhoz kizárólag **1884. évi augusztus hó 17-ik napjáig**, mint a választásra kitűzött határnapig anynyival is inkább benyujtsák, mert később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Palánkán 1884. évi augusztus hó 2-án.

Csupor Gyula,
szolgabíró.

Hirdetmény.

Egy teljesen jó karban levő zongora, több butornemű, egy mán-goló, nemkülönb 2 ló, egy brumm-, egy steier- és egy parasztkocsi, úgy 4 lórai szerszám **szabadkézből eladó**. — Bővebb értesítést ad

özv. **Bezeredy Béláné**

2-2

Zomborban.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh t. e. megye bizottságának 1883-ik évi július hó 26-án 309. sz. a. — úgy 1883-ik év 788. sz. a. kelt engedélye alapján Ada község részéről alább következő építkezésekre 1884. évi szeptember hó 1-ső napján délelőtt 9 órakor zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, u. m.:

1-ör. Mintegy 2000 f. méter hosszúságú útvonalon 6 méter szélességben 6200 mtr. hasított és 5800 mtr. kocka-kövezet kocsit-burkolat építésére 25 cmtr. homokagyazással.

2-ör. Mintegy 11000 mtr. (házak előtti) téglajárda építésére 10 cmtr. homokagyazással.

3-ör. Mintegy 200 drb 4 méter széles házak előtti téglahidak építésére.

4-er. A fentebbieknél előforduló földmunkára, mely munkálatok 1884—85-ik évben teljesítendők.

A tervek, költségvetések és a föltételek az árlejtési nap előtt 8 nappal az előjáráságnál megtekinthetők.

Az árlejtetni szándékozók felkéretnek, hogy magukat a költségvetésben megállapított 10% bánatpénzzel ellátva, a kitűzött árlejtési napon, az adai városháznál megjelenni sziveskedjenek.

Kelt Adán, 1884. augusztus hó 9-én.

Tripolszky László, Kelemen János,
vmérnök. 3-1 vbíró.

Hirdetés.

A bezdáni szigetet ármentesítő társulat köz-hírré teszi, hogy a társulat által emelt védőtöltés keresztfoki szakaszán építendő faszervezetű víz-levezető zilip építési munkálatait, **folyó évi augusztus hó 17-én délután 4 órakor** Bezdán község háza tanácstermében újból megtartandó árlejtésen 1412 frt 77 kr. kikiáltási ár 10% bánatpénzének letétele mellett kiadja.

Az árlejtés részletes feltételei s a zilipre vonatkozó tervek és előmérétek a társulat elnökénél megtekinthetők.

Kelt Bezdánban, 1884. augusztus hó 10-én.

Ligeti D.

2-2

társ. titkár.

764 szám.

Pályázati hirdetmény.

Báthmonostor községben üresedésben levő szülész női állomásra pályázat hirdetetik.

Pályázni óhajtok oklevéllel felszerelt folyamodványukat folyó évi szeptember hó 7-ig a község előjáróságánál benyújtani tartoznak. A választás szeptember hó 18-án fog megejteni.

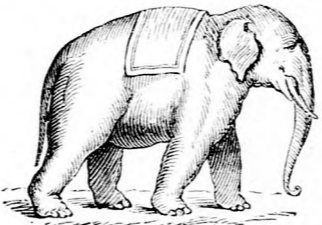
Az állomással egybekötött javadalmazás: készpénzben osztr. ért. 100 forint, minden születés után 1 frt, és hat pozsonyi mérő kétszer buza. Vagyontalan szülőknek azonban díjtalanul tartozik segélyt nyújtani.

Kelt Báthmonostoron, 1884. évi augusztus 3-án.

3-1

Béda Pál,
bíró.

Az „ELEFÁNT” szálloda megnyitása ZOMBORBAN.



Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint a jó hírben álló „Elefánthoz” címzett szállodát és kávéházat Zomborban átvettem, s az összes helyiségeknek alapos ujtása, elegáns és kényelmes berendezése után, **augusztus 2-án** HERCZENBERGER SÁNDOR zenekarának közreműködése mellett megnyitottam.

Kitünő konyha, legjobb italok és pontos szolgálat által iparkodni fogok a n. é. közönség minden igényeinek megfelelni.

A n. é. közönség jó indulatába ajánlja magát

mély tisztelettel

HORVÁTOVITS STIPÓ

vendéglős.

10-5

A szálloda társaskocsija minden vonatnál közlekedik.